

μέχρι τέλους γενναιοθρόνως, έξακισχιλίων περίπου δουκάτων πλὴν τῶν ἄλλων δώρων δαπανθέντων ύπερ τοῦ συνοικείου τῆς ὁρφανῆς ἡγεμονόπαιδος. Λί τοῦ ναοῦ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος τοιχογραφίαι, παριστῶσαι τὸν βίον Σίξτου τοῦ Δ', διατηροῦσι τὴν ἀνάμνησιν τῆς γενναιοδωρίας αὐτοῦ ταύτης, ἀριστερὰ τοῦ iεροῦ μιᾶς τούτων εἰκονιζούσης τὴν Ζωὴν γονυκλιτῆ πρὸ τοῦ πάπα, παρ' αὐτῇ δὲ κατὰ φαντασίαν τοῦ καλλιτέχνου τεθειμένον τὸν μνηστῆρα αὐτῆς, ἀμφοτέρους φέροντας τὸν νυμφικὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· ὅ πάπας, περιστοιχούμενος ύπὸ τοῦ Ἀνδρέα Παλαιολόγου καὶ τοῦ Λεονάρδου Τόκκου, προσφέρει τῇ Ζωῇ βαλάντιον. Τὰ χρήματα ταῦτα, δύν πεντακισχιλία μὲν καὶ τετρακόσια δουκάτα εμετρήθησαν αὐτῇ τῇ Ζωῇ, ἔξακόσια δὲ τῷ συνοδεύσαντι αὐτῇ ἐπισκόπῳ, ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ σταυροφορικοῦ ταμείου, διπερὶ ἀποτελεῖ νέαν πίστωσιν τῶν ἐπὶ τοῦ συνοικείου τούτου ἐρεισθέντων πολιτικῶν σχεδίων.

Οἱ πάπας ἐμερήμανεν ὥσαύτως νὺν παράσχῃ τῇ Ζωῇ πρέπουσαν κατὰ τὴν ὄδοιπορίαν αὐτῆς ἀκολουθίαν, συγκειμένην ἐξ Ἑλλήνων καὶ Ἰταλῶν, μὴ ὑπολογιζούμενων τῶν οἰκαδε ἐπανακαμπτόντων Ρώσων, ἵς δὲ φυσικῶς ἡγεῖτο ὁ Βώλπ. Εν τοῖς Ἐλληνὶ διέπρεπεν ὁ Γεωργιος Τραχανιώτης, εἰς τῶν διαπραγματευθέντων τὸ συνοικείον, ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντίνος, δύν ἡ ἡμέτερα Ἐκκλησία τιμῇ υπὸ τὸ δημοτικόν, καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν ἀδελφῶν τῆς Ζωῆς Δημήτριος. Ως πρὸς τοὺς Ἰταλούς, ὁ διαδυμότας αὐτῶν ἦν ὁ Ἀντώνιος Βονούμβριος, ἐπίσκοπος τοῦ Αἰακείου ἐν Κορσικῇ, τοῦ καρδιναλίου Ἀντώνιον τῶν ρώσων χρονογράφων, κατὰ τὸν Πηδριγγή, οὐδέποτε μετασχόντος τῆς νυμφιστόλου πομπῆς. Περὶ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσδικών τῆς ὄλης συνοδείας οὐδὲν ὑπάρχει διηκριθωμένον, ἐν ταῖς πόλεσι, δι' ὃν αὐτὴν διῆλθε, ὅτε μὲν πεντάκοντα, δὲ δὲ ἑκατὸν ἵππων ἀναθερούμενων.

Τέλος παπικαὶ συστατικαὶ ἐπιστολαὶ ἀπινθύνθησαν πιθανῶς πρὸς πάντας τοὺς ἡγεμόνας, διὰ τῶν κρατῶν τῶν ὅποιων ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἢ νῦμφον. Εἶναι γνωσταὶ αἱ πρὸς τοὺς ὅμοιούς της Βονωνίας, πρὸς τὴν πόλιν τῆς Νυρεμβέργης καὶ πρὸς τοὺς ἀνθυπάτους τῆς Λυσέκης, τὸ δὲ περιεχόμενον αὐτῶν, δημοιον περίπου, ἐπιτέρεπτε τὴν προδιατυπωθεῖσαν ὑπόθεσιν, βεβαιουμένην ἀλλως τε καὶ ύπὸ τῶν ρωσικῶν πηγῶν.

Τῇ 2/21 ιουνίου ἐγένετο ἡ ἀποχαιρετητήριος ἀκρόασις. Σίξτος ὁ Δ' ἐδέξατο τὸν ἡγεμόνόπαιδα ἐν τοῖς κήποις τοῦ Βατικανοῦ, παρόντος πάντοτε τοῦ Βώλπ. Πιθανὸν ὅτι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτη ὑπενθύμισαν τῇ μελλούσῃ ἀνάσθη τῶν Ρώσων καὶ τῷ πρεσβευτῇ τοῦ μεγάλου πρίγκιπος τὰς τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου ἀποφάσεις, ἀλλ' ἀκριβῶς τῷ ἔτει τούτῳ, τῷ 1472, συνεκαλεῖτο ἐν Κωνσταντινούπολει ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σήμεων σύνοδος, ἥτις ἐπισήμως ἀπέρριψε τὰ ἐν Φλωρεντίᾳ θεσπισθέντα, ἐν Μόσχῃ δὲ ἐτιμάτο ὑπερβαλλόντως ὁ ἀσπονδος τῆς Ρώμης πολέμιος μπτροπολίτης Ἰωνᾶς, τέλος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τῇ 9/18 νοεμβρίου δὲ, ἀπέθνησκεν ἐν Ρανένη πρὸς μεγίστην λύτην τοῦ καθολικοῦ κόσμου ὁ δραστηριώτας τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν θιασώτης, ὁ Ἑλλην καρδινάλιος Βνδσαρίων.

Ἡ τῆς Ζωῆς ἀναχρόνισις ὠρίσθη εἰς τὸν 15/24 ιουνίου, οὐδέποτε δὲ ἡ Ρώμη εἶδεν δεξερούμενην τῶν τεχνῶν αὐτῆς συνοδείαν οὕτως ἐτερογενῆ. «Οἱ βυζαντινὸς ἀετός, κατὰ τὴν ἐκφρασίν τοῦ κ. Πηδριγγή, μετὰ βραχεῖαν ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Τιβέρεως διατριβὴν ἀνελάμβανε νῦν τὴν πρὸς τὸν Βορρᾶν πτῆσιν αὐτοῦ. Ἀκολουθοῦντες αὐτῷ συνεπορεύοντο Ἐλληνες πρὸς ζήτην τύχης καὶ τιμῶν, Ἰταλοί, μεταβαίνοντες εἰς χρονιμοποίουσιν τῆς νομιματοκοπικῆς ἡ τῆς θεολογικῆς τέχνης αὐτῶν, καὶ Μοσχοῦται, ὑπερόφανοι ἐπὶ τῇ κατακτήσει αὐτῶν, ὄνειροπολοῦντες δὲ θεωρήσεις τὸ Ἀνατολικὸν κράτος».

Τὴν Ἑλληνίδα νύμφην θὰ παρακολουθήσωμεν ἐν πᾶσι τοῖς σταθμοῖς τῆς θριαμβικῆς αὐτῆς πορείας.

(Ἀκολουθεῖ).

ΑΙ ΡΩΣΙΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΙΣ.

A'.

Η Πετρούπολις.—Η πόλις αὕτη, καλουμένη ρωσιστὶ Σ ἀ γ τ Πετερούπολις, πετρεύουσα τῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορίας, πρωτεύουσα τῆς νομαρχίας ἀνεξάρτητος τῆς γενικῆς διοικήσεως ἢ ἐπαρχίας τῆς Πετρουπόλεως, καὶ κεῖται ἐν τῷ μηχανικῶν φιλανδικοῦ κόλπου ἐν τῷ στομίῳ καὶ τοῖς νήσοις τοῦ Νεύα· ἔστι δὲ ἡ ἀφετηρία τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, δι' ὃν συνδέεται μετὰ τῆς Ἐλσιγκφόρης, Μόσχας, Βαρσοβίας, Ρεβίλ καὶ τῶν ἐπαύλεων τοῦ Τσαρσκόε-Σέλο, Γατσίνας, Πέτεργοφ καὶ Ὁρανιενμπάσουμ. Η πόλις αὕτη, καίπερ στερουμένη ὄχυροῦ περιτεγμάτως, προστατεύεται καθ' ὀλοκληρίαν ὑπὸ ὄχυρων ματικῶν ἔργων πρώτης τάξεως, οἵα τὰ τῆς Ἐλσιγκφόρης καὶ τῆς Κρονστάδης. Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 104 τετρ. χιλιόμετρα, ἢ δὲ περίμετρος 47 χιλιόμετρα. Κάτ. 924,300. Εἶναι δὲ τὸ ἐνδιάίτημα τοῦ Τσάρου καὶ ἔδρα τοῦ Συμβουλίου τοῦ κράτους, τῆς Γερουσίας, τῆς ἀγίας Συνόδου, ὁρθοδόξου ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἀνωτέρων διοικήσεων τοῦ Κράτους.

Η Πετρούπολις, δημιούργημα οὗσα τῆς μεγαλόφυΐας Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ἤρξατο ἀνυψουμένη ἐκ τῶν τελμάτων τοῦ Νεύα τῷ 1703· τὸ ἐλάδες ἔδαφος, ὅπερ θά ἐγρητίμενεν ὡς τόπος ἰδρύσεως αὐτῆς, μόλις τότε εἴησε κυριευθῆ ἀπὸ τῶν Σουηδῶν καὶ ἀπετέλει μέρος τῆς ἀρχαίας Ἰγγρίας· οἱ Σουηδοὶ εἴησαν ἀνεγέρτει αὐτόθι μόνον τὸ μικρὸν φρούριον Νυενσάν. Τῇ ἀγγαρείᾳ μοσχοβιτῶν, τατάρων κοζάκων, ἴγγριών, φιλανδῶν καὶ καλυμούκων χωρικῶν ἰδρύθη πρῶτον μὲν τὸ φρούριον καὶ διητροπολειτικὸς ναὸς Νέτρου καὶ Παύλου, ἐπὶ νηπιδίου τῆς δεξιῆς ὄχυτος τοῦ Νεύα, τῷ δὲ 1705 τὸ μέγαρον τοῦ Ναυαρχείου. Κατὰ τινα παράδοσιν. ἡ ἐξέλεγκτις τῆς ἀκριβείας τῆς δόποιας ἀδύνατος πλέον ἀποθαίνει, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἔργατων, οἵτινες κατέστησαν θύματα τῶν ἐπιδημιῶν καὶ τῆς τραχύτητος τοῦ κλίματος, ἀνήλθεν εἰς 100,000. Τῷ 1712 τὰ νέα ἰδρύματα ἀπετέλουν μόνον τὸ ἔμβρυον τῆς πόλεως, ἀλλὰ Πέτρος δὲ Α' ἀνύψωσεν αὐτὴν εἰς πρωτεύων ἀναβολῆς. Ἀλλ' δοποὶς ἥρα γε δικοπὸς τοῦ μεγάλου Τσάρου; Μήπως προύτιθετο τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσεγγίσεως τοῦ μοσχοβιτικοῦ κόσμου πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἡ εῖρίσκετο ἡθικῆς τε καὶ πολιτικῆς ἀπομονώσεως; . . . Μήπως ἐπεδίωξε τὴν ἐγκατάστασιν βάσεως ἐνεργείας διὰ τὴν μελλουσαν κατάκτησιν τῆς Φιλλανδίας, τῶν τῆς Βαλτικῆς ἐπαρχιῶν, τῆς Λιθουανίας; . . . Οποιαδήποτε κληνήσαν αἱ προθέσεις Πέτρου τοῦ Α' ή Βενετία τοῦ Βορρᾶ εἴησεν ἥδη ἰδρυθῆ καὶ ἰδρυθῆ μάλιστα ἐπὶ δάσους πατσάλων, ἀπὸ δὲ τοῦ 1714 μετηνέχθη αὐτόσες η Γερουσία. Τιτῆμα τι τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Νεύρορδη ηδύσησε τὸν πρῶτον πυρῆνα τῶν τῆς Πετρουπόλεως κατοίκων, ὃν δὲ ἀριθμὸς ἀνεπτύχθη ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς αὐτοκρατείρας Ἀννης, ἥτις κατέρτιες γενικὸν σχέδιον ἀνιδρύσεως οἰκοδομῶν καὶ ἐπεκτάσεως τῆς πόλεως μετὰ τὰς φρεάτων πυρκαϊάς τοῦ 1736 καὶ 1738· τὸ γειμερινὸν ἀνάκτορον ἐθεωρήθη ὡς κέντρον τῆς νέας πρωτεύουσης, ἥτις κανονικῆς ἐτύγχανεν ἀναπτύξεως ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν αὐτοκρατειρῶν Ἐλισάβετ καὶ Αἰκατερίνης τῆς Β' (1741-1796). Η τσαρίνα Αἰκατερίνα ή Β' ἰδίᾳ ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον Πέτρου τοῦ Α' μετ' εύρυτητος ἰδεῶν ἀνταξίων τοῦ προκατόχου αὐτῆς, οὕτως κατὰ τὸν θίνατον αὐτῆς η Πετρούπολις, ἥτις τῷ 1750, ἡρίθμει 80,000 μόνον ψυχῶν, τῷ 1789 δὲ 218,000, περιελάμβανεν ἥδη 300,000 κατοίκων. Αλέξανδρος δὲ Α' ἀνέλαβε τὴν ἀποκήρωσιν τῆς πόλεως, ἦν ἐξωράΐσε δι' ἀλσῶν, γεφυρῶν, ἀνακτόρων καὶ ναῶν· κατὰ τὸ τέλος τῆς βασιλείας αὐτοῦ (1825) δὲ πληθυσμὸς ἀνήρχετο εἰς 400,000 κατοίκων. Τῷ 1824 φοβερὸν πλήμμαρφα παρ' ὀλίγον θά κατέστρεψε τημῆμα τῆς πόλεως, ἦς τὸ ἔδαφος μόλις ὑπέρκειται τῆς τοῦ Νεύα ἐπιφανείας κατὰ 2 ἢ 3 μέτρα. Ο αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἐπροίχισε τὴν Πετρούπολιν διὰ τινῶν μεγάλων οἰκοδομῶν καὶ ἤρξατο τῆς κατασκευῆς τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, αἴτινες ἐξακοντίζονται δίκην ἀκτίνων ἀπὸ τῆς πρωτεύουσῆς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κράτους. Η καταστροφὴ τῆς 1]13 μαρτίου 1881,

ητις ἐστοίχισε τὴν ζωὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Β', «Τσάρου τοῦ ἐλευθερωτοῦ» ἀποτελεῖ τὸ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον καὶ τὸ μᾶλλον ἀξιοθήνητον γεγονός τῶν χρονικῶν τῆς Πετρουπόλεως κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη.

Ἐκ τῶν ὁγθῶν τοῦ Νεύα, αὐτῆς ταύτης τῆς καρδίας τῆς πόλεως, ἀν στρέψῃ τις τὸ ὅμιλα εἴτε Β πρὸς τὴν νῆσον τοῦ φρουρίου, τὴν ἀρχαίαν Πετρούπολιν, εἴτε πρὸς Δ ἀπέναντι τῆς νῆσου τοῦ Βασιλείου (Βασιλείη Ὀστρόβ), εἴτε τέλος ἐκ τῆς ἀγγλικῆς προκυμαίας ἢ τῆς προκυμαίας τῆς αὐλῆς διευθυνθῆτις ἐκ τῆς στερεῆς πρὸς τὸ ΝΑ, ἢ ὥψις τῆς αὐτοκρατορικῆς πόλεως εἰναις μαγικωτάτη. Πανταχοῦ ἐπικρατεῖ καρκατόρ μεγαλείου· ποταμὸς εὔρυς, δρυμητικός, βαθύς, οὕτινος οἱ διακλαδούμενοι βραχίονες φαίνονται περιβάλλοντες πλωτὴν πόλιν, διατεμούμενην καὶ αὐτὴν ὑπὸ μεγάλων διωρύγων, προκυμαία ἐκ γρανίτου, συγκρατοῦσα τὰ ὄρατα τοῦ Νεύα, ἡπερ διυτικὸς ἀνεμος ἀνακυκφίεις βαθύμῳ ὥστε ν ἀνέρχωνται καὶ ἔνιοτε νὰ διερεχειλίζωσιν ὑπὸ μορφὴν μανιούμενων γειμάρρων, κατακλύζοντα τὰς μικρὰς διόδους (προσπέκτη). ὅδοι εὑρεῖται καὶ συμμετρικά, πλατεῖαι δὲ γιγαντιαῖαι, ὡς ἡ τοῦ πεδίου τοῦ Αρεως καὶ ἡ τοῦ Ναυαρχείου.

Πανταχοῦ, ἐπὶ τῶν κανονικῶν τούτων πλατειῶν, ἐν ταῖς δόδοις ταῖταις ταῖς ἔχούσαις πλάτος 15, 30 καὶ 50 ἔτι μέτρων, ἐν ταῖς διόδοις ἔκειναις, ὃν τὸ μῆκος πολλὰ ἀριθμεῖ κιλιόμετρα εὑρηνται συμπεπιεσμένα ἢ κλιμακηδὸν ἀνεγγηρεύμενα οἰκοδομήματα καὶ μνημεῖα κολοσσιαίων διαστάσεων, ναοὶ βιζαντινοῦ μὲν ρυθμοῦ, γραφικώτατοι δὲ τὴν ὄψιν, ἡγεμονικὰ μέγαρα, στρατῶνες, μουσεῖα, νοσοκομεῖα, ἐπὶ γιγαντιαῖου ἀνδρυμένα σχεδίου, οἰκίαι, ὃν τὸ κολοσσιαῖον κτίριον δύναται νὰ στεγάσῃ τρισγῇλια ἀτομα. Αἱ πλεῖσται τῶν δημητρίων τούτων οἰκοδομῶν, ἐν αἷς τὰ καταστήματα καταλαμβάνουσι δὲ μὲν τὸ διόγειον, δὲ δὲ τὴν πρώτην δροφήν, ἔχουσι κοινὸν καρακτήρα εὐρωπαϊκῆς μονοτονίας. Τὰ μετ' ἐπιβλητικῶν προσόψεων μνημεῖα, κεκοσμημένα διὰ στηλῶν, στοῖων καὶ ἀετωμάτων, ἐνίοτε διερεβεθαρημένων διὰ γλυφῶν, ἀνήκουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν ἑλληνικὸν ρυθμόν, ἐνῷ ἀλλαι ἀνάγονται εἰς τὸν ἀρχαῖον γαλλικὸν ἢ ιταλικὸν ρυθμόν. Ἄλλα καὶ πάντες οἱ ἀρχιτεκτονικοὶ ρυθμοὶ ἐγρηγοροποιήθησαν, ιδίᾳ δημοσίαις οἰκοδομαῖς, ταῖς καθ' ἔκαστον γειμῶν τοσοῦτον δεινῶς ὑφιστάμενα τὰς ἐπιηρείας τῶν δριμειῶν τοῦ κλίματος προσβολῶν. Καίπερ εἰς τὸ ἑκατομμύριον ἀνερχομένου τοῦ τῆς Πετρουπόλεως πληθυσμοῦ, αἱ δόδοι αὐτῆς καὶ αἱ πλατεῖαι παρέχουσιν ἐντύπωσιν σχετικῆς μοναξίας· αἱ ζωηρότεραι τῶν δόδων εἰσὶν αἱ προκυμαίαι τοῦ Νεύα, ἢ πλατεῖα τοῦ ναυαρχείου καὶ ἡ διόδος Νέσσης ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἀκτῆς. Τὸν γειμῶνα ἡ κοίτη τοῦ Νεύα, ὑπὸ πάγων καταλαμβανουμένη, ἀποβαίνει στερρὰ λεωφόρος, ἐν ἡ κυκλοφοροῦσι χιλιάδες ἑλκήθρων καὶ παγοδρόμων.

Ἡ Πετρούπολις ἔκτείνεται· ἐν εἴδει ριπιδίου κατὰ μῆκος τῶν τοῦ Νεύα διακλαδώσεων· ἡ πόλις καὶ τὰ προστεια αὐτῆς, ἀτινα ἔκτείνονται μαρκὰν πρὸς Ν καὶ πρὸς τὴν Β τοῦ Νεύα ἀκτῆν, καταλαμβάνουσιν ἔξι μεγάλας φυσικὰς νήσους, περιβάλλομένας ὑπὸ ἑκατοντάδας νησιδίων, καὶ τεχνητὴν ἐν τῇ ξηρῷ νῆσον, περιορίζομένην πρὸς Ν ὑπὸ τῆς διώρυχος τῆς Φοντάγκας. Ἡ διώρυξ αὐτὴ σχηματίζει τὴν διώρυχα Μότκαν, ἐκ ταύτης δὲ ἀποσπάται ἡ διώρυξ τῆς Αίκατερίνης. Τίτις περατοῦται ἐν τῇ Φοντάγκα. Ἐτέρα διώρυξ μᾶλλον ἀπομεμαρυσμένη ἐκ τοῦ κέντρου (ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Ναυαρχείου) περιβάλλει τὸ μέγιστον ἐμπρόσθιον μεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως· αὕτη εἰναις ἡ διώρυξ Ὀμπρούδνη, προερχομένη ἐκ τοῦ Νεύα καὶ συνδεομένη μετὰ τῆς διώρυχος τῆς Αίκατερίνης. Ἡ θαλασσία διώρυξ, ἀποτελούστα νεωτερον ἔργον, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς συνοικίας τῆς Νάρβας (πρὸς Ν τῶν τηματῶν τοῦ Καζάν καὶ τοῦ Σπάσκ) καταλήγει εἰς τὸν λιμένα τῆς Κρονστάδης.

Τὸ ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ὅχθης κυρίως τμῆμα τῆς Πετρουπόλεως εἶναι ἐκεῖνο, ἐνῷ εὑρηνται συνηγγένειαι ἢ διεσκορπισμέναι ἐπὶ τῶν προκυμαῖων τῶν Ἀγγλων, τοῦ Ναυαρχείου, τῶν Ἀνακτόρων καὶ κατὰ μῆκος τῶν διόδων Νεύσκη καὶ Βοτνεύσκη, τῶν δόδων Γκοροχοβαΐας, μεγάλης καὶ μικρῆς Μορσκαΐας, Γκαλερναΐας, Μίλλιοναΐας, μεγάλης Σαδοβαΐας, ἐν τῇ λεωφόρῳ τῆς ἐφίππου φρουρίας, τῇ διόδῳ Λιτειναΐᾳ καὶ ἀλλοις κυριωτέραις δόδοις τὰ ἑξῆς οἰκοδομήματα καὶ λοιπά 1) ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Ναυαρχείου· τὰ γειμερινὰ ἀνάκτορα, τὸ ἐρημητήριον, ἡ

στήλη τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὰ μέγαρα τοῦ ἐπιτελείου, τοῦ ναυαρχείου, τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Ἀγίας Συνόδου, ὁ κῆπος τοῦ Ἀλεξάνδρου, δὲ ἐφίππος ἀνδριάς Πέτρου τοῦ Α', δὲ μητροπολιτικὸς ναὸς τοῦ ἄγ. Ἰσαάκ, δὲ ἀνδριάς Νικολάου τοῦ Α', τὸ μουσεῖον τῶν βιομηχάνων τεγυῶν, τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεως, δὲ θερινὸς κῆπος καὶ τὸ μνημεῖον Σουβόρωφ· 2) ἐν ταῖς συγκεντρικαῖς συνοικίαις τοῦ Καζάν καὶ τοῦ Σπάσκ: δὲ μητροπολιτικὸς ναὸς τοῦ Καζάν, ἡ Δέσκη τῶν Εὐγενῶν, τὸ μέγα θέατρον, τὸ θέατρον Μαρίας, οἱ ἀνδριάντες τοῦ Κουτούζωφ καὶ τὸ Βάρκλεη δὲ Τόλλζ, τὰ ἀνάκτορα Ἀντσκωφ (κατοικία τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ'), δὲ μεγάλη ἀγορά (Γοστινύν Δέρρη), ἡ δημοσία αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη, τὸ Δημαρχεῖον, ἡ Τράπεζα, ὁ κῆπος Ιουσούπωφ, ἡ σχολὴ τῶν μηχανικῶν, τὰ ἀνάκτορα Μιχαήλ, τὸ θέατρον Ἀλεξάνδρου· 3) ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Μόσχας (πρὸς ΝΑ τῶν προηγουμένων) καὶ τῇ συνοικίᾳ Λιτειναΐας (πρὸς ΒΑ τῆς συνοικίας τῆς Μόσχας), περιορίζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς τοῦ Νεύα καμπῆς, εὑρηνται ἡ θριαμβευτικὴ ἀψίς τῆς Μόσχας, τὸ τεγνολογικὸν ίνστιτούτον, ἡ μονὴ Βοσκερεσσένσκη, δὲ μητροπολιτικὸς ναὸς Πρεουπραζένσκη, τὰ λαμπρὰ ἀνάκτορα Σερεμέτιερ, τὸ διπλοστάσιον, ἡ αὐτοκρατορικὴ γραμματεία καὶ ἡ σχολὴ τοῦ πυροβολικοῦ· 4) ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἀλεξάνδρου Νεύσκη (πρὸς ΝΑ τῆς συνοικίας τῆς Μόσχας) καὶ ἐν τῇ συνοικίᾳ Ροζδεστέρεντρος τῆς Αίκατερίνης καὶ Μαρίας· 5) ἐν τῇ συνοικίᾳ Κολόμνας καὶ Νάρβας (πρὸς Ν τῶν συνοικίων τοῦ Ναυαρχείου εἰσὶν καὶ τοῦ Καζάν) δὲ κῆπος Δεμιόδωφ, τὸ φρενοκομεῖον, τὸ μέγα ἐργοστάσιον τῆς Βαλτικῆς (μηχαναὶ καὶ σκάφη), δὲ ναὸς τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, τὸ μουσεῖον τῆς γενικῆς ἐπιμελητείας, ἡ θριαμβευτικὴ ἀψίς τῆς Νάρβας, δὲ μητροπολιτικὸς ναὸς τῆς ΑΓ. Τριάδος, τὸ μνημεῖον τοῦ ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου, ἡ σχολὴ τοῦ ἐπιποκού, οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ Βαρσοβίας καὶ Βαλτικῆς· 6) ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Βασιλείου (ἐπὶ τῆς δεξιῆς ὅχθης τοῦ Νεύα), δηποτὴ δὲ προκυμαία τοῦ πανεπιστημίου, εὑρεῖται παραλίηλοι καὶ τρεῖς μακραὶ διόδοι. ἐπὸ τὸ Χρηματιστήριον, τὸ τελωνεῖον, ἡ Ακαδημία τῶν ἐπιστημῶν, τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ Ακαδημία τῶν καλῶν τεχνῶν, ἡ στρατιωτικὴ σχολὴ Παύλου, τὸ μνημεῖον Ρουμιάνστωφ, ἡ ναυτικὴ καὶ ἡ μεταλουργικὴ σχολὴ· 7) ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς ἀρχαίας Πετρουπόλεως (νῆσοι τοῦ Νεύα) τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, ἡ ἀκαδημία τῆς ιατρικῆς, τὸ νέον διπλοστάσιον, ἡ Μιχαήλειος σχολὴ τοῦ πυροβολικοῦ, τὸ δασονομικὸν ίνστιτούτον καὶ διδηροδρομικὸς σταθμὸς τῆς Φιλλανδίας.

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΚΙΛΑ.

• Η ελληνικὴ αἰθουσα τοῦ Λούδρου.—**• Η ελληνικὴ αἰθουσα τοῦ μουσείου τοῦ Λούδρου, κεκλεισμένη ἀπὸ τίνος ἔνεκα τῶν ἐν αὐτῇ ἐπισκευῶν, διώρυξ αὐτὴ σχηματίζει τὴν διώρυχα Μότκαν, ἐκ τηματῶν τηνάρων μεταρρύθμισιν ὡς πρὸς τὴν διάταξην τῶν ἐν αὐτῇ ἔργων γλυπτικῆς, ἀνεψηγη ἀπὸ τίνος καὶ πάλιν εἰς τὸ δημόσιον.**

Τα ἐν αὐτῇ μαρμάρινα καλιτεχνήματα νέαν διέστηταν κατάταξιν, ἔκτος δὲ σπανίων καὶ ιδιαίστων ὅλως ἐνδιαφερουσῶν ἔξαιρέσεων διὰ τὴν ιστορίαν τῆς καλλιτεχνίας—κεφαλῆς ἀθλητοῦ καὶ ἀναγλύφων τοῦ Ἐρμοῦ, τοῦ Ὁρφέως καὶ τῆς Εύρυδίκης κλπ. ἐν τῇ αἰθουσῇ διάρχουσιν ἥδη μνημεῖα καθαρῶς ἐλληνικά, ὃν ἡ ἀκριβής προέλευσις, τὸ παριστάμενον ἀντικείμενον, δὲ τρόπος καὶ ἡ χρονολογία τῆς εἰς τὸ μουσεῖον εἰσόδου δειχνύονται διὰ σημειωμάτων.